

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Uj hely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetésekéül minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyiltérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Ferényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor,
negyedévre 3 kor.

— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetésekéül minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy dísz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim
után 6 fill. — Állandó hirdetésekéül ár
kedvezmény.

A község.

Vécsé, 1905. márc. 23.

Azt mondja egy tudós, „hogy minden bokor egy kis világ, mely körül ezer és ezer élet éled; van társadalmi rovarok millióiból, költészetek tarka-barka virágok ezreiből, tövén születik az illat, késő ősszel ágain hervad a halál.”

Ilyen kis világ a község, melyben a jót, szépet, igaz uton való törekvést ép úgy, mint a rosszakaratot és közönyösséget, s az egyedek becsületességét, a szeretet, a hála, az áldás mellett a gyűlöletet, az átkot egyaránt feltaláljuk. Minden község egy külön hegemonia, melynek sajátos helyi érdekei, törekvései, idegen lakók előtt érthetetlen alkotásai vannak; a kis községnek ezen működését nem szabályozhatja semmiféle felsőbb rendelet, hanem igenis az illetékes faktorok — hazafias kötelességet teljesítenének akkor, amikor — a lakosság által is kívánt magyar nyelv kultiválásával a község új nemzedékét *szinmagyarokká* neveltetnék s ez csakis *állami iskolai erők* ambiciózus működésével lenne biztosan elérhető. Szerénységem egy rövid két évi működése alatt — alapos megfigyelés útján — konsta-

tálhatta. A község családi életéből fakad az, mint a mezőnek vadvirága, a községi élet ezen sajátos viszonyait az ebben uralkodó társadalmi működés teremti, az fejleszt ki és emeli törvénynyé.

Végnélkül csalódik, ki azt hiszi, hogy a községi élet *eszménye* az adminisztráció pontosságában, gyorsaságában rejlik. Nem, e kis világban igazi élet mindaddig nem lesz, míg azt is *rendelni, parancsolni kell, hogy csináljon jó utat*, egészségének fentartásáról gondoskodják, ne árulja *elvéit, hitét, vótumát*, hanem ünnepelje meg a vasárnapot, gyermekét tanitassa, gyógytassa stb.: azt csak akkor fogjuk feltalálni, ha a becsületesség községi községe lesz, a józanságot erénynek, az őszinteséget lelkiikiesnek fogja tekinteni s ha az állam, a vármegye, a község iránti kötelességek a polgároknak nem a törvények, a rendeletek parancsszavára ébrednek fel, de azokat, mint a kenyeret és vizet önszükségetnek tekintik; e kis világban akkor lesz igazi élet, ha minden polgára érzi, hogy ő első sorban magáért köteles tenni, hatni az általános jólét érdekében és egy jövő nemzedék boldogságát készíti elő, ha a közügyek előmozdításán fáradozik.

A községi jegyzőnek hivatása tehát nem ott végződik, hogy a törvény, a rendeletek helyes végrehajtásáról gondoskodott, hanem itt kezdődik, mert ennél sokkal nemesebb hivatása: a *községi élet társadalmi működésének irányítása*, vezetése a célból, hogy e kis világban a jó a rossz felett győzelmet arasson s e végből mindazt, ami a község belső életének tisztaságát, becsületét, szünet nélkül gondozza, ápolja.

Legszentebb, legnemesebb kötelessége ez a községi jegyzőnek, miután a községi társadalmi élet becsületessége, tisztasága s nemesebb törekvése képezi az állami jólétnek alapját, a magyar nemzeti élet fejlődésének egészséges sejtjét.

Ha a községi jegyzőnek van hozzá elég ereje, akarata, tudása és lelkesültsége: ő lesz a kis világnak *lelke*, mely mint a nap-sugár életre hozza a szunyadó erőket s azokat erőteljes fákká növeli.

Miként a fentebb jelzett a községi élet lelke: a hivatását teljesen ismerő és annak szívvel-lelkevel szolgálatában álló jegyző, kinek a szívében ezen egyesek, és a köziránt való tűz kell, hogy égjen s melegt minden irányban egyenletesen termékenyítő ha-

tással árássa szét: lelkében a nemesebb *idealizmus* minden árnyalatával s a gyakorlati élet erős, igazi ismeretével felpáncélozott tudás és akaraterő hatalma kell, hogy fényeskedjék, derűt és világosságot sugározva ki. Ezért alig ismerünk nagyobb szerű hivatást, mint a melyet a községi jegyző betölt, oly tágkörű, annyira mély és magas, hogy abba az emberiség hivatásának összege belefér — bár még törvényileg nincs szabályozva az őt megillető jog, illetve hatáskör — de remélve a jobb jövőben az a várva-várt idő is eljő. Türelem rózsát terem, én is úgy vagyok az elérni vélt céloommal. A valódi jegyzőt a hivatások és kötelességek fogalmi megtestesítésének képzeljük.

A mi a jó apa családja körében, a mi a jó gazda a szántóföldjén, egy jeles hadvezér a csataterén, egy pap a szószéken, egy tanító az iskola falai között: az a népszerű jegyző az ő községében, ahol tudós, bölcs, bátor, igazságos, mélyen és melegen érző, lelkesülő és lelkesíteni tudó kell, hogy legyen. E hivatás betöltéséhez azonban elengedhetlen szükséges: a tudás, a buzgalom, a jó akarat, a szorgalom, a becsületesség. Ha ezek meg van-

A ZEMPLÉN TÁRCAJA.

A hőmérő.

A „Zemplén” számára írta: Somogyi István.

A testek mindenkor állapotát számos tényező határozza meg. E tényezők mindegyike függ a hőállapottól. A hőállapot jellemzésére „hőmérséklet” szót használunk. A hőmérséklet mértékét számmal fejezzük ki, melyet „hőfok”-nak mondunk.

A hőmérséklet megítélésében legtöbbször tapintó érzékünket (bőrfeület) használjuk. Hideg, hűvös, langyos, meleg, forró, tüzes, izzó kifejezésekkel élünk, más és más hőállapot megjelölésére. E szók főtte érzések azonban nem általánosak. A meleg és hideg csak viszonylagos. Nekem meleg, másnak hideg. A pincék hőmérséklete, mely nagy megközelítéssel változatlan, télen meleg, nyáron meg hűvös. Fém- és fa-tárgyak — ugyanazon környezetbe helyezve — érintéskor elütő érzést kelthetnek. Érzékünk tehát nem megbízható. Csak változásról tudósít, de a változás milyenségéről nem világosít fel.

A hőmérséklet összehasonlítása céljából a testek térfogati változását figyeljük meg. A tapasztalás bizonyítja, hogy a hőállapot megváltozásával mindenkor megváltozik a térfogat is. Valahányszor térfogat nagyságát észlelünk, azt mondjuk,

hogy a térfogatot betöltő anyag mérséklete megnagyobbodott és térfogat csökkenés esetében megkisebbedett. A térfogat nagyságát hő felvételt, kibebbedése hő átadást jelent. Állandó hőállapothoz változatlan térfogat tartozik. Ekkor hőegyensúly van. Hőegyensúly esetében a testek mérséklete egyenlő. Minden más alkalommal mérsékletkülönbség mutatkozik és annak a tömegnek nagyobb a mérséklete, amely hőt ad át, amely térfogati kibebbedést szenved.

A hő felvételt: melegedés, a hő átadást: lehülés szóval fejezzük ki. Hő felvételekor meleget, átadáskor hideget érzünk.

Földalatti helyiségek télen azért melegek, mert testünk kisebb mérséklete következtében — az egyensúly beálltáig — hőt vesz fel; nyáron azért hidegek, mert hőt veszít.

A különböző hőállapotok nagysági viszonyát, valamely tetszés szerinti fölvett test — hőmutató thermoszkóp — hőállapotával való összehasonlítás útján nyerjük. A megvizsgálandó mérséklet nagyobb, egyenlő, vagy kisebb a hőmutató mérsékleténél a szerint, amint ennek térfogata nagyságát, változatlanul marad, illetőleg kibebbedik.

A hőmérséklet pontos, számbeli megismerését a hőmérő, thermometer nyújtja.

A mérsékletnek számokkal lehetséges kifejezése azon tapasztalati tu-

dáson alapszik, hogy egy és ugyanazon test — a víz, vas, bismut kivételével — egyenlő hőállapot megváltozásához egyenlő térfogati és egyenlő térfogati változásához egyenlő hőállapot megváltozás tartozik. — Hőmérőül tehát bármely anyagrendszer alkalmazható, ha e követelésnek eleget tesz. Mégis leginkább azok felelnek meg, melyeknek térfogati megváltozása tetemes és könnyen megfigyelhető. A szilárd testek ritkább alkalmazása mellett a folyadékoknak és legjobban a gázoknak jut itt szerep.

A legrégebb hőmérő valami folyadékkal körülbelül félig megtöltött henger alakú, vékony, zárt üvegedény volt, melyben a felszinen különböző fajsúlyú kis golyók uszkáltak. A hőállapot változtatásával a folyadék hol nagyobb, hol kisebb térfogatot töltött be s így sűrűsége is hol kisebb, hol nagyobb értéket vett fel. A változó sűrűségű folyadékokban a golyócskák majd a fenékre szálltak, majd újra fölemelkedtek. A lemerült golyók száma adta az uralkodó hőmérsékletet.

Az első számbavehető hőmérőt Galilei készítette 1592-ben. Bár munkájában nem találjuk ennek leírását, Castelli leveléből megismerhetjük: egy tyúktojás nagyságú üvegedény két arasznyi csőben végződött, melynek belső nyílása szalmaszál vastagságú volt. Az üveggolyót kezével megmelegítvén, vízbe tartotta, midőn

a kiterjedt levegő összehúzódott, a víz a csőben utána nyomult. E hőmérő a mérséklet változását a levegő térfogat változásával mutatta, melyet a vízszlop különböző magassága jelzett. A változó hőállapotoknak megfelelően, a csőbe nyomult folyadék felszíne, egy mellette alkalmazott osztályzat más és más számánál pihent. E szám adta a hőfokot. Galilei hőmérőjének lényeges hibája — a légnomásra gondolva — azonnal szembeötlő. A hőfok a légnomás változásával is módosult s így nem tisztán a hőállapot változását fejezte ki.

Galilei hőmérőjét a florenzi akadémikusok készítette hőmérő szorítja ki. Alul gömbben végződő üveges ez, mely hevíttet borszeszszel úgy van megtöltve, hogy benne semmi levegő nincs. Kihülésnél a borszesz összehúzódik és minden mérsékletnél határozott magasságnál állapodik meg. A borszesz azon magasságát, melyre mély pincében emelkedett: zerussal jelölték. Ez a hőmérő állandó pontja. Ettől mind két irányba a csővön tetszés szerinti, de egyenlő osztályzatot alkalmaztak és úgy föl-, mint lefelé 1, 2, 3... számokkal látták el. Az állomás pont fölötti számokat meleg-, az alattiakat pedig hidegfokoknak nevezték.

Az ily berendezésű különböző hőmérők adatai azonban nem hasonlíthatók össze. Amint a borszesz tömege kisebb vagy nagyobb, felszíne,

Málnási
Mária-
forrás

Természetes alkalikus sós savanyúvíz
A légzőszervek és bélhuzam hurutos bántalmainál a seltersi és gleichenbergi vizeket jóval fölülmulja, gyomorégéseknél páratlan hatású.

Kútkezelőség: BRASSÓ.

Főraktár S.-A.-Ujhelyben: HAZAI H. bel- és külföldi ásványvízkereskedésében (Rákóczi-u.)

nak, úgy meg van a hatalom is. De aztán a hatalom a szerénységgel, a leereszkedéssel fogjon kezét, hogy diadalra jusson, mert a tudás csak úgy ér valamit, ha ezt más veszi észre s nem az, aki agyában hordozza; a szeretet csak úgy melegít, ha hamis láng nem csapkod a szív körül; a becsületességnek csak akkor van értéke, ha az a lélekből ereszti ágait s gyökere a természetben, az egyéniségben keresi éltető nedvét.

Az a jegyző, aki hivatalát tisztán csak kenyérkereseti ágnak tekintti, a községi adminisztrációt parancsszóra vezeti, a haszonlesés után indul, a hatalomnak s nem a nép jóbarátjának, tanácsadójának tekintti magát, ki nem érti meg hivatását úgy gazdasági, nevelésügyi, kulturális nemzeti-ségi törekvéseinkben s a vallás kérdés — de nem a hazafiság vezetői egyes ügyekben — az nem egyéb, mint irástudó ember a falujában.

Az igazi jegyző a becsületes s mindenki javára irányuló működésben keresse és találja meg hivatását; vegyüljön bele a társadalmi élet minden ágába, békítse ki mindent az ellentéteket; ne legyen böcs, hanem okos, ne legyen hatalmas, hanem szerény, ne legyen bosszuálló, hanem szeretetteljes, találja fel mindenkor és minden körülmények közt a helyes utat, mert csakis így lesz lelkiismerete nyugodt s bizton mondhatja majd, hogy ő is e földi lét egyik fontos tényezője volt.

Székel Győző.

— márc. 24.

Gróf Mailáth József mentelmi ügye. Több oldalról vett tudakozódásra adandó felvilágosításul közöl-

ugyanazon hóállapot jelenlétében nagyobb, illetőleg kisebb számmal vesztel. Az összehasonlítás csakis ugyanazon hőmérővel lehetséges! Általános használatra, a mérséklet pontos kifejezésére tehát nem válik be,

Két állandó mérséklet jelenléte szükséges, hogy a különböző hőmérték adatai mindig és csakis egy hőállapotot jelentsenek. Ha a két állandó mérséklet mindenütt föltalálható, úgy az összehasonlítás keresztülvitele céljából csak a két állandó pont között levő teret kell egyenlő részekre osztani.

Ily állandó — de nem teljesen megbízható — két pontot használnak Newton len olajból készült hőmérőjén: olvadó jég és az ember vérének mérsékletét. Fahrenheit borszesz, majd később higany hőmérőjének állandó pontjai: jég, víz, salmiak- vagy konyhasó keverékben és egy egészséges ember nyelve vagy hóna alatt uralgó hőmérséklet.

Carló Renaldini javaslatára most a hőmérők állandó pontjaiul: az olvadó jég és a normális nyomás (760 mm.) mellett forró víz gőzének mérséklete van elfogadva. Az elsőt fagypontra, az utóbbit forráspontnak nevezzük, a közöttük levő távolság: alaptávolság.

A hőmérők most használt anyaga általában a higany. Alakja gömbben végződő mintegy két, három dem. hosszú üvegből fűjt vékony cső, mely a lehetőségig teljesen tiszta és szá-

juk: hogy a perbenyiki fogyasztási szövetkezet mult évi közgyűlése alkalmából az igazgatósági jelentés egy kifejezését, amely bizonyos raktári hiánnyal állt kapcsolatban, a szövetkezet kötelékéből elbocsájtott volt raktárnok zokon vette és úgy a szövetkezet elnöke, gr. Mailáth József, valamint az igazgatóság két tagja ellen rágalmozás miatt panaszt emelt a királyhelmei kir. járásbírósa előtt, mely szabály szerint a főrendiházhoz fordult a gróf mentelmi jogának felfüggesztése végett. A kassai kir. főügyészség a mentelmi jog felfüggesztése ellen nyilatkozott, miután az esetet — méltán — zaklatásnak tekintette annál is inkább, mert az inkriminált kifejezés nem is a panaszlottaktól eredt, de azon kívül sem formájában, sem lényegében nem képezett büntethető cselekményt. A főrendiház mentelmi bizottsága aztán — nagyon természetesen — érdeme szerint bánt el a kérelemmel.

Nincs kibontakozás!

— márc. 24.

(d) Azzal a biztos reménnyel tekintettünk az uralkodónak Budapestre jövelele elé, hogy sikerülni fog a válság végleges elintézése. Ebben a reményünkben azonban erősen csalódtunk. Semmi változás nincs a politikai helyzetben. Vajon ki ennek az oka? Az ellenzék-e, mely következetesen kitart követelése mellett, vagy a bécsi körök, melyek biztos hírek szerint viszaraszották a királyt még azoktól az átmeneti katonai engedményektől is, amelyek a nemzeti jellegű csak látszólag is megadták volna a közös hadsereg magyar részének.

Erős ellentétek születtek meg a válságot, a megoldás tehát csakis az ellentétek elsimulása után volna lehetséges. Már pedig az ellentétek elsimítását célzó tárgyalások csak kiélestitették azokat. A bécsi kihallgatásoktól sokat remélt az ellenzék. Az uralkodó jegyzeteinek összegezése azonban nem kedvezett az ellenzéknek. A budapesti kihallgatások valósággal elkeserítették az ellenzékot.

Andrássy közbenjárása nem vezetett a kívánt kibontakozásra. Engedményeket nem kapott katonai té-

raz. A gömb hevítésekor, mialatt nyílt vége tisztított higanyba merül, a levegő elillan és lehülés alatt — a légnomás következtében — a cső higanyával telik meg. A telt csövet ezután beforsaszjuk. Ezt követi a két állandó pont meghatározása. E végből megfigyeljük az olvadó hóba tett hőmérő higany szálának megállapított magasságát, melyet megjelölve a fagypontra kapjuk. Most a készüléket forró víz gőzbe helyezük és a higany változatlan felszínéhez húzott vonalka megadja a forráspontot. Az alaptávolság önkényes, de egyenlő részekre osztható föl, melyek mindegyikét 0-tól kiindulva, a természetes számsor egymásután következő tagjaival jelöljük meg.

Fahrenheit (1724), Reaumur (1730), Celsius (1742), kiknek hőmérői általános használatosak, a fagypontra 32, 0, 100-zal és a forráspontot 212, 80, 0-val jelölték. Reaumur hőmérőjének anyaga borszesz volt, melyet Deluc helyettesít higanyval. A Celsius-féle hőmérő mostani fordított jelölését Strömer hozta be. Az alaptávolság ezeknél 180, 80, 100 egyenlő részre van osztva.

A egyenlő részek fölrakása a fagypontra és a forráspont fölött is folytatható az alacsony, illetőleg magas hőmérsékletek megismerése céljából. A fagypontra alatti számok elé a kivonás, a fölöttiek elé pedig az összeadás jelét tesszük és negatív illetőleg pozitív szóval mondjuk ki. A negatív hőfok hideg és a po-

sitív meleg hőállapotához tartozik.

ren az ellenzékétől s így megbízatását betöltve visszavonult újra. Most újból a találgatások korszaka következett be. A hivatalnok miniszterium, az ugynevezett szürke miniszterium eszméje újból kísért. Naponként három négy férfi is részesül a miniszterelnök jelöltség kétes értékű kitüntetésében. Talán ők maguk sem tudták eddig, hogy anynyira szürkéknek tartja őket a közvélemény.

Az ellenzéki koalíció bomlása bármennyire is titkolják, tagadják, napok kérdése s ugyanakkor a másik koalíció szervezése válik aktuálisá. Az ellenzéknek nyűg az a két hatvanhetes párt, amely míg egyrészt nem is biztosítja számukra a szükséges többséget, másrészt határozott szinvallásuktól is visszatartja az ellenzékieteket.

Tegyük most már föl, hogy csakugyan kilép a két párt a koalícióból s Bánffy megalégszik a gazdasági önállósággal, a néppárt pedig ígéretet kap a revízióra; akkor nincs semmi akadály arra, hogy a szabadelvű párttal egyesüljön s abszolút többségű párttá alakuljon. Ha ez csakugyan sikerülne, a válság látszólag véget érne, kormány is alakulhatna a három párt fezférfaiból; de csak is látszólagos volna a kibontakozás, mert az ellenzék kijelentette, hogy legyőzhetetlen akadályokat fog gördíteni minden olyan kormány elé, mely a katonai követelményeket nem veszi programjába. Legalább ezt kell várunk a koalíciós ellenzék utolsó nagy értekezlete után.

Még Tisza végleges távozása sem fogja elősegíteni a hatvanhetes alap álló s a gazdasági önállóság jegyében induló kormány sikeres működését. A régi házszabályok módját nyújtanak az ellenzéknek reakcionális politikájuk folytatására; az új választás pedig annyira bizonytalan mentő eszköz, hogy attól erősödést inkább az ellenzék, mint a hatvanhetes alap remélhet.

Valóban bizonytalanabb ma a politika jövője, mint volt bármikor a válság alatt. A parlamenti válság könnyen átmehet alkotmányválságba s ennek következményei előre kiszámíthatatlanok. Ha a kisebbségből nevez ki a király a felelős miniszte-

ritiv meleg hőállapotához tartozik. Az uralkodó mérsékletnek megfelelő higany magasságánál leolvasható szám a hőfok. Kifejezi, hogy hányszor van meg a forrás- és fagyásponthoz tartozó térfogatok különbségének 180-ad (Fahrenheit féle hőfok), 80-ad (R. f. hőfok), 100-ad (C. f. hőfok) része az uralkodó mérséklet és a fagyponthoz tartozó térfogatok különbségében.

Az így adott hőfok, bár egy anyagnak, a higanynak térfogati változásából — mely minden nehézség nélkül megfigyelhető — ismerjük meg, teljesen határozott. A közönségesen előforduló mérséklet viszonyok között ugyanis minden test megfelelően terjed ki vagy húzódik össze ugyanazon hőállapot esetében. És minthogy a hőfok — a két állandó mérséklethez tartozó térfogat különbség határozott része — változatlanul, ugyanazon értelemmel van minden testhez rendelve, következik, hogy az egyenlő leolvasott fokszám, a legkülönbözőbb rendszerek hőállapotát is jellemzi. A mérsékletek összehasonlítása tehát, a hőfok ezen meghatározásával szigorúan keresztülvihető.

Nálunk közönségesen a Reaumur-féle hőmérőket használják. A hőfok jelölő szám is — ha külön említve nincs — reá vonatkozik.

A különböző hőmérők adatainak átszámítása egyszerű. Az adott hőfok Celsiusban úgy fejezhető ki, hogy megszorozzuk $\frac{5}{9}$ -del és Fahrenheit-

riumot, ezzel ugyan nem követ el alkotmányvétséget; de az ilyen kormány működésétől eredményeket nem várhat, mert a nemzet passzív rezisztenciája lehetetlenné teszi annak minden törekvését.

Különböző ez ma még nem bizonyos. Hogy megállapított előzetes programmal jött a király Budapestre, az bizonyos. Ó minden eshetőségre készen van, de talán kelletlenül többet bizik az osztrák politikusok jogi magyarázataiban.

Egy dolog körül forog minden s ez az egy a katonai kérdés. Ujone kell, négyszázmillió kölcsön kell, tehát törvényes kormányra és legalább időleges békének is kell lenni. Hogyan lesz ebből a kell-ből reális valóság, vagy hogyan fogja megemléstíteni a kell-nél is nagyobb szám: a nem lehet.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Jegyzőválasztás. Bodrogkisfaludon f. hó 16-án volt a jegyzőválasztás. A sok jelölt közül legnagyobb pártja volt Halász Pál e.-horvati segédjegyzőnek és Korchmáros János veszprémmegyei jegyzőnek. Az első szavazásnál egyik jelölt sem kapott abszolút többséget. A második szavazásnál mindkét jelölt egyenlő szavazatot kapván, köztük a sorshuzás Korchmáros Jánosnak kedvezett s így ő lett megválasztva.

(Sztrajnyán községnek Zemplénvármegyéhez csatolása ügyében — mint az U. K. írja — a belügyminiszter erélyes rendeletet intézett Ungvármegye közönségéhez. A rendelet meghagyja a vármegyének, hogy záros határidő alatt határozzon az átszatolás tárgyában és pedig tekintet nélkül a Zemplénvármegyétől kárpótlásképp átengedni kért községek.

(Hivatalos hirdmények. Székely Elek polgármester a következő hirdetményeket bocsátotta ki: I. Budapestben a kertészeti tanintézetben ápril. 3.—8-ig, Kolozsváron a gazdasági tanintézetben ápril. 10.—15-ig, Keszthelyen március 27-től ápril. 5-ig Tordán ápril. 3-tól 12-ig és Kiszében április hó 6-tól ápril. 15-éig gyümölcsészeti tanfolyamok tartását rendelte el a földmivelésügyi minisz-

ban: $\frac{5}{9}$ -del, azután hozzáadunk 32 t. Ha a leolvasás Celsius hőmérőről történik: $\frac{5}{9}$ -del kell azt megszorozni, hogy Reaumur fokot és $\frac{5}{9}$ -del, hogy Fahrenheitot kapjunk, mely utóbbihoz még 32 hozzáadandó. A Fahrenheit-féle hőmérő fokszámából előbb mindig le kell vonni 32 t. és a különbséget szorozni $\frac{5}{9}$ -del, hogy Reaumur és $\frac{5}{9}$ del, hogy Celsius fokot nyerjünk.

A Celsius hőmérők fagypontra alatt lévő 273-ik fokozást: abszolút nulla pontnak nevezzük. Az innen számított hőfokok — a tudományos világban használatos, abszolút hőfokok. Valamely hőállapot abszolút hőfokát úgy kapjuk, meg, hogy a Celsius hőmérőről leolvasott számot 273-al megnagyobbítjuk.

A higanyos hőmérők adatai rendszeren némi javításokat igényelnek. Hiba eszik be a hőmérő edényének térfogati változása következtében, melyet a mérséklet változáson kívül, nagyobb nyomásváltozás is előidézhethet. A fagyás vagy forráspont elmozdulása kétséssé teszi a leolvasott hőfok helyességét. A függélyes helyzetben beosztott hőmérő, vízszintes helyzetben helytelenül mutat. Szabatos meghatározások csak érzékeny, gyors és teljesen kiismert hőmérőkkel eszközölhetők. Érzékenynek akkor mondjuk, ha csekély mérséklet különbséget is jelez és gyorsnak, ha rövid idő alatt egyensúlyba jő a környezettel.

(Vége köv.)

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

ter. Ennélfogva mindazok, akik a tanfolyamok valamelyikén részt venni akarnak, a részletes pályázati hirdetményeket a város irattárában a hivatalos órák alatt megtekinthetik. — II. A katonai tiszti árvafükk nevelőintézetébe, a katonai reáliskolákba, a két katonai akadémiába és katonai tiszti leányok nevelőintézetébe mintegy 415 egész és fél díjmentes és fizetéses hely fog betöltetni. Az erre vonatkozó pályázati hirdetmény és az abban előírt feltételek a hivatalos órák alatt a város irattárában megtekinthetők. — III. A sátorlajuhelyi hegyközségi választmány a fennálló hegyrendtartás értelmében az irányadó napi munkabért a külső hegyeken 1 koronában, a belső hegyeken pedig 1 kor. 20 fillérben állapította meg.

JEGYZETEK

a hétről.

Felhők az égen.

Figyelgetjük az idő járását; széles, változó tavasz biz ez, itt-ott kiragogy a napsugár, átvillan az ég gyönyörű kék színe a mezők felett, de aztán szomorú, sötét felhők gyűlnek az égboltozatra és mintha vissza akarna térni a zordon tél: hideg szelek rémitik az embereket.

Feszült figyelemmel nézzük a politika égboltjának változásait, de nincs az az időjós, aki e pillanatban megbízható jövőmondást tudna megkockáztatni. Eddig egy-egy napsugár ragyogása hitet és reményt öntött belénk, azt hittük, egyszer csak meg lesz a kibontakozás ebből a nagy khaoszból, de ma, a budapesti híradás nyomán, sötét felhők tornyosultak újra az égen s hangzik a vihar-madarak véstjósolságát: ellentét van a korona és a nemzet között...

Hát hiszen azért nem kell kétségbe esni. Tavasz van, borulat és napfény egymást váltja. De azért, mikor egy perere beborul, az a hit kél-e bennünk, hogy már ezentul nem lesz többé soha viláosság, napfény, derű. Nem tudjuk-e egész bizonyosan, hogy a nap fenn van a magasságos égen és ha felhők toltak is eléje, egyszer csak mégis előtűnik fénye, ragyogása. Nem tudjuk-e egészen bizonyosan, hogy jó öreg királyunk szeretettel gondol ránk s örökös felettünk s ha az ellentétes nézetek összeütközése egy kis vihart támaszt is, de azért ő megmarad annak, aki volt: népét szerető, alkotmányos királynak.

A vihar-madarak véget és pusztulást hirdetnek. Jajjogásuk betölti a levegőt. Mi csendesen várjuk a szebb idők eljövételét, a konfliktusok elsimulását, mi fanatikus hívei vagyunk az életet adó napnak, amely a borulat után bizonyára újra ontani fogja áldásos sugarait erre a sokat szenvedett szép országra.

Csokonai.

Hát Ujhely közönsége is áldozni fog az édes szavú bohém költő: Csokonai Vitéz Mihály emlékének, tartván vasárnap délután a vármegyeháza nagytermében egy emlékünnepet az ő tiszteletére. Ime a dalok, melyeket egy Istenadta költői tehetség elzengett, amelyeket a maga idejében háládatlan újságok között, csak egy kis környezet méltányolt. Felzsongának újra és büvös erejükkel betöltik az országot és kései dicsőséget sugározhatnak a sokat szenvedett költő emléke felé.

Haj, ha ebből a kései dicsőségből és most már mindenünnen feláradó elismerésből jutott volna egy kevés a "Tihanyi echó" költőjének életében — és amaz összegek egy része, melyen most szobrokat és emléktáblákat állítunk neki, zsebébe vándorolhatott volna — talán nem

lett volna olyan hányatott az ő élete és betegségében, gyászos, elég korai elmúlásában némi örömet szerezhetett volna még magának a poéta, aki a legnagyobb volt az ő pályatársai között.

De hát a tehetségek elismerésében csak a költő halála után vagyunk bőkezűek, ez régi dolog nálunk Magyarországon. Nézzünk csak szét a vidéken. Hány tehetséges ember küzd keservesen az élettel, a nélkül, hogy akadna egy segítő kézre, amely az élet nehéz küzdelmeiben támogatná és módot adna neki arra, hogy tehetségét tulajdonképpen nemes hivatása művelésére fordítsa. Ebből a mi Csokonai emlékünnepekből egy különös ötlet jut az eszembe. A pénzintézetek Budapesten is, a vidéken is, most tartották az évi közgyűléseiket, amelyek igen nagy összegeket szoktak jótékonyosságra megszavazni. Ugyan mi volna, ha ebből az összegekből, valami tapintatos módon, a nagyon tehetséges, de részint nagyon szegény embereket jutalmaznák, segítenék. Az ilyen intézkedés volna legméltóbb Csokonai emlékéhez.

HIREK.

— **Tavasz.** Örömmel várjuk minden esztendőben a tavasz kezdetét. A föld a hosszú pihenő után felébred álmából s fagyos bilincseitől megszabadul, felületén minden új életre kel. A hóvirág már el is virított, az illatos ibolya kéklik most mindenfelé a rügyező bokrok alján. A tavaszi napjegyenlőség idejére vándormadaraink első csapata: a szalonkák is megérkeztek s a vadászoktól ismét megélnékül a eszerjés. Tavasz ébredésének, virág nyílásának örül most minden ember.

— **Igazgató-tanítói kinevezés.** A vall.-és közokt.-miniszter Persenszky Károly szerencsi állami iskolai tanítót, a szerencsi állami iskola ideiglenes igazgatójává kinevezte.

— **A „Kazinezy-kör” Csokonai estélye.** A Zempléni vármegyei „Kazinezy kör” által 1905. évi március hó 26-án (vasárnap) este 6 órakor a vármegyeháza nagytermében házi estélyt tart a következő műsorral: 1. A gyártelepi dalárda megnyitó éneke. 2. A „Tihanyi Echo” — Csokonaitól. Szaválja: Zettin Flóra. 3. Csokonai élete s működése. — Szabad előadás. Tartja: dr. Perényi József, 4. Dalok. Csokonai zenésített költeményeiből. Éneklő: dr. Piskóthy Ferenc, kísérettel. 5. Kuruc nóták. Tárogatón előadja: Gódor Sándor. 6. Kuruc dalok. Előadja: a gyártelepi dalárda, Vágó Gyula karnagy vezetésével.

— **Közgyűlés.** A sátorlajuhelyi kerületi betegsegélyező pénztár vasárnap, f. évi márc. hó 26-án délután fél 3 órakor, a pénztár hivatalos helyiségében rendes évi közgyűlést tart, lapunk mai számának hirdetésű rovatában foglalt tárgysorozattal.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** A kassai ügyvédi kamara, amelynek hatásköre Abauj-Torna és Zemplén vármegyékre terjed ki, vasárnap, április hó 2-án tartja tisztújító közgyűlését. Valószínű, hogy a régi elnökséget és választmányt változtatás nélkül újból megválasztják. Csak a titkári állásra való jelölésnél mutatkozik némi mozgalom, amennyiben az ifjabb generáció egy töredéke a mostani érdemes titkár, dr. Klein Fülöp ellen dr. Halmy Károly ügyvédet óhajtja kinevezni.

— **Hamis pénz.** Folyó hó 24-én a vasuti állomás pénztáránál egy ha-

mis egy forintost akart beváltani egy *Flamhalt* Eliás nevű, libányfalvai lakos, akinek azonban a pénztáros nem ült fel. A gyanús viselkedésű embert a szolgálatot teljesítő rendőrök kérdőre vonták és a pénz holszerzése iránt kikérdezték, mire nézve személyazonosságának igazolása után előadta, hogy a hamis pénzhez Budapestre jutott, amikor egy tizkoronást váltott. A rendőrség megindította a bünvádi eljárást.

— **Megtámadott pályáor.** F. hó 19-én délután *Csizmarik* Mihály 192. számú vasuti pályáor felszólította *Butkai* András végardói lakost, hogy a pályatestről menjen le, mert ott tiltva van a járás-kelés. Butkai a helyett, hogy engedelmességet volna, ittas fővel a kezében volt bottal neki rontott a kötelességét teljesítő pályáornak. Megtámadása közben szerencsére arra robbogott el a tehervonat, mely nyomban megállt és személyzete elfogta és ártalmatlanná tette a garázdálkodó embert, akit a helybeli pályaudvaron, miután személyazonosságát igazolta, a szolgálatot teljesítő rendőr-áltiszt szabadon bocsátott. A megtorló eljárást megindították ellene.

— **Viszautasított kivándorlók.** Az 1904. évben a kivándorlókat ellenőrző állomásokon 5966 kivándorolni szándékozott egyéni utasítottak vissza a német hajózási társaságok, részint betegség, részint más okok miatt. A szigorú ellenőrzés dacára, nagyon sokat utasított vissza a bevándorlásra felügyelő amerikai hatóság is. Ezeknek nem engedték meg a partraszállást.

— **Megbüntetett kivándorlási ügy-nökök.** A kassai éber rendőrség egy kivándorlási ügynököt fogott el újra a pályaudvaron. *Sztaskó* János *málcai* zempléni vármegyei lakos, aki úgy látszik állandóan üzi a kivándorlási közvetítést, egy esomó zempléni vármegyei áldozatával Kassára érkezett az *ujhelyi* vonattal. — A pályaudvari rendőrszem figyelmes lett Sztaskóra és igazolásra szólította föl. Sztaskó zavarba jutott és ellentmondó válaszokat adott, amire az ügyeletes tiszt elé kísérték. A kihallgatás során kiderült, hogy Sztaskó János nyolc *málcai*, mári és petri-i lakossal Kassára érkezett, hogy áldozatait innen a brémai hajóstársaságnak pontosan elszállítsa. A rendőrkapitányság, mint kihágási bíróság Sztaskót 15 napi elzárásra és 150 korona pénzbüntetésre ítélte. Sztaskó föllebbezett. Ugyancsak a kassai rendőrkapitányság nyomozta ki, hogy egy *Frics* Ferenc nevű szomolnokai fűszerkereskedő hivatásszerűen foglalkozik kivándorlók szállításával Bréma felé és hogy fizetett ügynöke az ottani hajóstársaságoknak. A feljelentésre a gölnicbányai szolgabíró megindította ellene az eljárást és a 22-én megtartott tárgyaláson tiltott kivándorlás közvetítése miatt kihágásban találta vétkesnek. Fricset ennek alapján 5 napi elzárásra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A sátorlajuhelyi ipartestületi békéltetőbizottságba** 20 rendes és 5 póttagnak, továbbá az ipartestületi betegsegélyező pénztárhoz 46 közgyűlési kiküldöttnék választására 1905. évi március hó 26. napjának d. e. 11 óráját, az ipartestület hivatalos helyiségében kitűzöm s erre az ipartestület tagjainál alkalmazott és bejelentett segédeket meghívom. Választók, választhatók azok, akik az ipartestületnél és betegsegélyező pénztárnál be vannak jelentve. Kelt Sátorlajuhelyben, 1905. március 16-án *Székelly* Imre, iparhatósági biztos.

— **Szabók gyűlése.** A sátorlajuhelyi szabómunkások március hó 26-án délután 4 órakor a „Magyar Király” szálloda tánctermeiben munkás-gyűlést tartanak.

— **Az eltévedt flucska,** a kiről lapunk múlt számában említést tettünk, már visszakértül szüleikhez. Kétségbeesett édesanyja még az eltűnés napján reá akadt a Májuskut-utcán, Herman gyári munkás lakásán és haza vitte a kis szökevényt.

— **Eljegyzés.** *Amsel* Jenő Honnna-Olykáról eljegyezte *Gutmann* Dávid szeretetreméltó leányát *Linka* kisasszonyt, Alsó-Körtvélyesen.

— **Drogueria Sátorlajuhelyben.** Nem régen említést tettünk arról, hogy a belügyminiszter Sátorlajuhelyben gyógyszerkereskedés felállítását engedélyezte. Az engedélyes *Hrabóczv* Kálmán a *Teich* Zsigmond féle házban helyezi el a drogueriát s a felszerelés felállításán már erősen dolgoznak, mely kiállításra nézve, hasonlítani fog a gyógyszerárak felszereléséhez.

— **Hirtelen halál.** Ma délelőtt *Bobkó* Pál alsóregmeczi lakos betért *Deutsch* Simonnak a „Vöröskör” épületben lévő kocsijába, ahol hirtelen rosszul lett és néhány perc múlva kiszenvedett. A helyszínére előhívott dr. *Stern* Ármán városi orvos a hirtelen halál okául agygyulladás konstatait, ami a 30 éves férfi epileptikus bántalmainak tulajdonítható. Hulláját a köztemető halottsházába szállították. Az elhunyt ember nevében kívül négy apró gyermeket hagyott hátra.

— **Vonatsebességek gyorsítása.** A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a magyar királyi államvasutak Hatvan-Miskolc-Kassa vonalain és ezzel kapcsolatosan a mi vonalainkon is a gyorsvonatok az eddigi 70 kilométer helyett 80 kilométer s a személyvonatok 30 kilométer helyett 40 kilométer óránkénti sebességgel közlekedjenek. Régi bajon segít ezzel a miniszter, mert tudvalevőleg ezen a fővonalon jártak eddig a vonatok a legesekélyebb menetsebességgel. Ennek a reformnak az lesz az üdvös következménye, hogy a Kassa-oderbergi vasut menetrendje lényegesen módosulni fog, a menetsebessége pedig szintén megjavul.

— **A sátorlajuhelyi közkórház felszereléseit** az elmúlt héten szállították be nagy társzekerekkel a vasutól; a felszerelések átvétele még most is folyik, az átvételt a kórházi választmány elnöke, *Miklóssy* István nagy buzgalommal teljesíti.

— **Segély iparostanonciskolának.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértéssel 1000 korona segélyt utalt ki a varannói iparos tanonciskolának.

— **Az állami hivatalnokok iskola adója.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a sátorlajuhelyi róm. kath. egyháztanács és iskolaszéknek indokolt felterjesztése folytán Zempléni vármegye közigazgatási bizottságához intézett 1904. évi okt. 5-én 7374. szám alatti intézkedésekben kimondotta: hogy a hitfelekezetek által kirótt egyházi és iskolai adó nem tekintetik olyan közjogi természetű adópótléknak, amelynek viselése alól az állami alkalmazottak s fizetésük mentesítve lenne, hanem ezt a hitfelekezethez tartozó valamennyi hívő kivétel nélkül viselni tartozik, nem tévén különbséget a hívők kereseti viszonyait illetőleg; következőleg a hitközségnek azon tagjai is kötelesek a hitfelekezeti adót fizetni, akik mint állami alkalmazottak a községi pótladól fel vannak mentve.

— **A kamara ösztöndíja.** A kassai kereskedelmi és iparkamara a területén lakó iparosok részére pályázatot hirdet a kereskedelmi minisztérium által rendelkezésre bocsátott 600 koronás külföldi utazási ösztöndíjra. A pályázati határidő április hó vége.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségek, légzőszervek hurutos bajainál** ugyint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza** után ajánlatik. Emeli az étvágyat és testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figye jünk, hogy minden üveg alantl czéggel legyen ellátva.

F. HOFFMANN-LA. ROCHE & CO vegyészeti gyár BASEL (Svájc.)

Sirolin

A beérkezett kérvényeket a kamara a miniszternek terjeszti fel döntés végett.

— **Póttartalékosok behívása.** Illetékes katonai forrásból arról értesülünk, hogy az 1902-1903-ik évbeli póttartalékosokat a szokásos 13 napos fegyvergyakorlatra április hó utolsó napjaira hívják be. A behívókat most küldik széjjel.

— **A sztrájkok megfigyelése.** Röviden már tettünk említést a kereskedelemügyi miniszternek arról a leiratáról, melylyel a sztrájkolók és munkakizárások 1905. évi január hó 1-től való rendszeres megfigyelése céljából a megfelelő statisztikai adatgyűjtés végrehajtására utasította az iparhatóságot. Ez az adatgyűjtés ki fog terjedni az ipar körében előforduló mindazokra a munkabeszüntési esetekre, midőn akár a munkások, akár a munkaadók abból a célból szüntetik be a munkát, hogy a másik féllel szemben támasztott követeléseiknek érvényt szerezzenek. — A sztrájkstatisztikai adatok gyűjtésével és beszovaltatásával az első fokú iparhatóságok és a kerületi királyi iparfelügyelők bízták meg.

— **Nagyon fontos,** hogy felhívjuk a esz és köszvényes betegek figyelmét a világhírű Zoltán-féle kenőcsre, melynek páratlan kitűnő hatásáról ezer és ezer elismerőlevél tesz tanúságot. Így pld. Laficzár ezredes, Zsendovits József kanonok, dr. Wégh Jánosné, dr. Richnavszky, Fodor Gábor, Stranzky báróné, gróf Nyáry, gróf Keglevics, gróf Auersberg stb. fejezték ki köszönetüket és hálájukat e kitűnő kenőcsért, mely őket a régi esz, köszvényes bajoktól megszabadította. Üvegje 2 kor. Zoltán B. gyógytárában, Budapesten, V., Szabadságtér.

— **Margit erem.** Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arkenőcsét ne ismerné. Ugyanis az összes szepítő-szerek között a Földes-féle **Margit-erem** örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztátlanságát, a seplejt, pattanást, mitesst stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdév, fiatallá varázsolja. Nemesak az arcból, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére és szepítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerésztárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udvari fényképészeknek rendes 7 heti kirándulásokon kívül egy állandó megbízottjuk van itten a műteremben és így levételek mindennap eszközöltek. — A legközelebbi kirándulás március hó 26-án és 27-én lesz.

HIREK A BODROGKÖZRŐL.

A bodrogközi kaszinó f. évi április hó 1-én estélyt tart, melynek most szétküldött meghívója a következő: „Meghívó. A bodrogközi kaszinó 1905. évi április hó 1-én (nem áprilisi tréfa) Királyhelmeceken a „Rigó” szálló nagy termében saját alapítójára jávára műkedvelők közreműködésével estélyt tart, melyre a cimzettet és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy ára: 2 korona, család-jegy ára 5 korona. Műsor: I. „Barátság-ból” egy felvonásos angol vígjáték. Irtá: Taylor Tamás; fordította Csiky Gérgely. Szereplők: Benson ügyvéd Oláh Ignác, Carry, neje Aczél Dicz. Trotter, Benson barátja Emödy László. Lucy, neje Szkiacsák Dodó. Meredith, Benson segédje dr. Kőszeghy Lajos.

II. Chopin: „Valse” és Székely: „Magyar ábránd”, zongorán előadja a 11 éves Guttman Sándor. III. Szavallat. Előadja dr. Bajusz Zoltán. IV. „Imádságom” férfikar; Petőfi szövegére szerzette Goll János. Előadja a bodrogközi dalos kör.”

— **Orgona-avatás.** Boly község róm. kath. híveinek áldozatkészségéből s Szepessy Ede prépost, esperes-plebános határt nem ismerő s mindenütt példátadó buzgóságából a bolyi rk. templom új orgonát kapott, melynek felavatása f. hó 19-én folyt le. — A délelőtti ünnepi mise alatt az Isten dícsőségére emelt új művet dr. Kusinszky Arnold premontrai kanonok, leleszi perjel áldotta meg. Az alkalmi szt. beszédet Szepessy Gyula segédlelkész tartotta. Délben szűkebb körű társaságot gyűjtött maga köré ebédre a köztisztelőben álló prépost s az ünnepi ebéd, valamint a délutáni könyekig megható, majd magas röptű pohárköszöntők között a legkedélyesebb hangulatban folyt le. — Sok ily nemeslelkű, minden szépért s jóért lelkesedő s még agkorában is fáradhatatlan tevékenységű főpapot adjon az Eg.

— **Királyhelmece község képviselőtestülete,** miután a folyó hó 9-én megválasztott új bizottsági tagokat a 21-én tartott igazoló választmányi ülésen igazolták, folyó hó 22-én d. u. 3 órakor tartotta meg alakuló gyűlését. A községi képviselőtestület megalakítását most már reméljük rövidesen fogja követni a községi bíró választása s végre talán felszabadul a község abból a visszás helyzetből, hogy immár évek óta helyettes bíró vezetése alatt áll, amely körülmény éppen ma nem alkalmas arra, hogy egy község fejlődését helyes irányba terelje.

— **A bodrogközi daloskör** folyó hó 5-én tartott dalestélyének pénztári kimutatását a következőkben közöljük. Az összes bevétel 336 kor. Összes kiadás 193 kor. 32 fill. Marad tiszta jövedelem 142 kor. 68 fillér. A tiszta jövedelem a belépő díjakon kívül a következő felülfizetésekből, illetve jegymegváltásokból állott elő: Gr. Mailáth József 20 kor., Riszdorfer József 3, Orosz István 2, Tutkovics János 2, Eger Elek 2, Blaustein Herman 5, Fráter Zsigmond 2, Bodnár Ferenc 4, Fuchs Sándor 2, Zöldhelyi Sámuel 1, Gottsegen Sámuel 10, Tóth Sándor 5, Schultz Aurél 2, dr. Frieder Zsigmond 3, dr. Weinberger József 2, Emödy László 1, Zlotzky Pál 3, Malcher Béla 1, Fuchs Emil 3, Barna Dezső 2, dr. Szegő Ernő 2, Ligeti Arnold 3, Galambos János 3, Szilágyi Bertalan 3, dr. Farkas Róbert 2, Szakraida János 1, Szilágyi István 3, dr. Liskay József 3, Szeghy Ágoston 3, Malcher László 4, Kossuth Mihály 4, Vermes Sándor 6, özv. Bányai Albertné 4, Zimmer Mór 4 kor. — Fogadják a nemes szívű adakozók s mindazok, kik az estély sikerét közreműködésük által elősegíteni szívesek voltak, a rendezőség hálás köszönetét.

— **Nyilvános köszönet.** A bodrogközi dalos-kör f. hó 5-én tartott első dalestélye jövedelmének felét és pedig 71 kor. és 34 fillért a bodrogközi nőegyesület javára mai napon kezimehly át szolgáltatta. Midőn ezt nyilvánosság előtt nyugtázom, nem mulasztatom el köszönetemet fejezni ki a nemesen lelkesedő ifju egyesületnek s kívánni, hogy az első siker legyen fényes jövőjé kezdete. Tisztelettel Királyhelmeceken, 1905. évi március hó 22-én. Schuster Györgyné, a bodrogközi nőegyesület pénztárosa.

SZINHAZ.

Lady Vindermere legyezője.

— Bemutatta a Komjáthy társulat folyó hó 20-án, hétfőn a sátoraljai helyi városi színházban. — márc. 21.

Rég elfogadott állítás az immár, hogy a színműfajok között a társadalmi színmű elsősorban az, melynek felemelő és erkölcsnemesítő hatása. A jó színmű ugy egészében, mint részleteiben a való élet egy kiszakított darabját állítja elénk s lelki szemünk előtt a gátat tört érzelmeink fenséges hullámjátéka fog letanítva, nemesítve s ki tagadhatná, hogy ne volna szükség ilyen színpadi tisztító-tűzre, mikor éppen az színpad az, mely más irányú alkotásaival az emberi gyarlóságokat, félszégeket igyekszik szentesíteni.

Es ezért tekintjük az izlés, az erkölcsi élet visszaesésének azt, hogy éppen az ilyen nyomon haladó daraboknak alig van már közönségük. Általános védekezés ezzel szemben az, hogy a ma modern közönsége elsősorban szórakozni megy a színházba s ha ott szórakozást talál: egy-egy öt felvidítő ötletért képes elfeledni minden hiábavalóságát, melylyel a darab máskülönbön túl van tömve. Es éppen ez a baj, az általános, minden póruba befészkelődött baj jele, hogy a közönség nem oly irányban és ott keresi szórakozását, amely irányban és ahol eddig kereste volt.

A dal, zene és a tánc gyönyörködtetői a léleknek: ez kétségtelen, éppen úgy, amint gyönyörködtetője, felvidítője a vigjáték és bohózat is, de kétségtelen, hogy e két műfaj túlhajtott kultuszában nem a dal, zene és tánc varázsa ül diadalt immár, de azon könnyűvérség és léhaság, mely ezzel összefügg. Természetes, hogy ily körülmények között lejtőre jut a színmű, hovatovább elveszti fölényét, s a hihetetlen gyorsasággal változó izlés reform-evolúcióval árasztja el a színpadot s a míg a cél felé tör: nem veszi észre, hogy mennyire értékes és drága az, amit eltapad.

Mert változhat az élet, alakulhat az izlés, kitűntethet vonzalmával egy-egy irányzatot a kor, felkarolhatja a színművészetek egyes ágait, de legyen ez a lelkesülés bármily nagy méretű, és bármily jogos; elveszti jogosságát, ha lelkesedésében összerombolja a már meglévő szepet, amit egykor alkotott. Ugyan, kinek is jutna eszébe azért, mert a modern kor más csapáson halad — szétrombolni a régi műemlékeket?

Ott állunk ma már, hogy irodalom, kritika és közönség csak az új bálványának áldoz, mely hogy nem örökéletű éppen az bizonyítja, hogy nem mutatott fel még maradandó alkotást; ott állunk immár, hogy belekerülve egy rohanó áradatba egyoldalúan lettünk izlésben és bírálatban egyaránt.

Operetteket, bohózatokat rakás-szám kell idegenből fordíttatni, mert közönségünk éhszomja még kielégítetlen, de ezerszer szomorubb, hogy színműveket azért kell átültetni idegenből, mert alig van már színműírónk, aki írna ily irányú magyar alkotást.

S a magyar színműkritika, melynek őshibája, hogy sohasem ő vezette a közönséget, de a közönség diktált neki, míg ő másolt szövegeket — alig emelt tiltakozó szót, a mindenképpen káros kultusz túlhajtása ellen. Ezért lett a magyar színműirodalom egy chaosz, ezért nincs határozott iránya s a nagy dobbal hirdetett sikerek mellett se lát az éles megfigyelő mást, mint fejvesztett kapkodást az operettől a bohózatig, a bohóztól — a vigjátékig, a vigjáték-

tól a — nemzeti irányú darabokig és aztán vissza . . .

Es ez az áramlat, amely tönkretette az immár fel sem támasztható magyar népszínművet, tönkre teszi a magyar színművet is, rombadönt mindent a nélkül, hogy legalább a bálványt, melynek áldoz: tökéletesítene.

Ezek a megfigyelések kapnak újabb tápot a lejegyzésre bennünk minden színmű-bemutatónál. A közönség a localis ugy, mint az egyetemleges: semmi érdeklődést nem mutat az ily irányú alkotások iránt; a lelki érzelmeink hullámjátéka, a fenséges lelki harcok, a megalkuvást nem tűrő jellemek csatái nem gyönyörködtetik többé, . . . valami kihalt belőle . . .

A „Lady Vindermere legyezője”-ben Wilde Oszkárnak eme sikerült színművében — melyet fent irt okoknál fogva elenyészően kis számú közönség nézett végig — nem játszódna le előttünk nagy események. A mi szép és nemes azonban kiválik a darab során előttünk a lelki tusák tisztító tűzén: az mind felemelő, és tanulságos.

Látunk e darabban egy elbukott nőt, kiből maculátlannul megmaradt az anyai lélek, egy leányt, kinek szívében anyjának emléke kitörölhetetlenül él, egy feleséget, ki szentnek tartja kötelességeit, egy férjet, ki hű nevéhez, szóval a mai életnézet szemüvegén át tekintve jelentéktelen dolgokat; és mégis valami jóleső, önmagunk felé ragadó érzéssel nézzük végig a darab négy felvonását, meghajolva a lélek nagysága előtt, mely királylyá avathatja a föld legutolsó koldusát is.

Nincs e darabban nagyobb emóció, váratlan fordulat, de a jellemek megrajzolása, beállítás, az erkölcsi tanúság mind megérdemelte volna azt a közönséget — amely ez estén távolmaradt.

A címszerepet Fái Flóra alkította. Hü visszatükrözöttje volt ama változatos lelki vibratiónak, melyet a kialakult helyzetek idéztek elő s a mit megjátszott, természetes, közvetlen volt. Komjáthy Z. Teréz eme szerepében is tapsokat váltott ki a közönségtől s különösen ama jelenete ért el hatást, mikor leányát gyermekére való hivatkozással reabeszéli, hogy térjen vissza férje házába, melyet meggondolatlanul, tuláradó bosszu érzettől ösztönözve elhagyott.

Komjáthy és Bartha szerepeiben — amennyire azok terjedelme engedte — szintén érvényesítették tehetségüket.

Nagyobb szerepben láttuk a társulat egyik új tagját Kardost (Lord Darlington) s a mit bemutatott az ígért volt a jövőre nézve, mikor félszégeit levetkőzi.

Osszjáték és rendezés tekintetében nem volt semmi kifogásolni való.

Németh Pál.

** „Fenn az ernyő, nincsen kas.” Szigligeti Ede e darabját kedden f. hó 21-én ujtotta fel a társulat. A szereplők közül Takács Mariska, Czobor és Szénássy váltak ki.

** „A szaharai konzul.” (Bemutató előadás.) Guthi Somának e három felvonásos bohózata f. hó 22-én került bemutatásra. Habár a bohózat nem is dicsekszik valami rendkívüli előnyökkel, azon jó oldala meg van, hogy egy-egy sikerült ötletével megtudja nevetetni a közönséget. A legtöbbet a darabnak nehézkes menete árt s az, hogy az első felvonást más szereplőkkel a másodikban mintegy megismétli a hatás kedvéért. Ez a kívánt hatás azonban elmarad, mert a közönség unja az egyforma helyzeteket. Mindazonáltal a darabban elég ötletesség és szellem van ahhoz, hogy végleg elbukni ne engedje.

Schmidtbauer-féle

Igmándi

keserűviz reggel félpohárral használva,

a természet által nyújtott legtökéletesebb gyomor-, bél- és vértisztító, amellyel mindenütt kis üveggel is 30 fillérért Sátoraljai helyben: Szent-Györgyi Vilmos, Bilanovits P. és Társa, Nagy Ferencz, Grün A., Hazai H. uraknál. Gálszécsen: Koch Gábor urnál.

Baróthy Antalnak, ki a társulat egyik leghasznavehetőbb színésze: Havaska szerepét osztották ki, s ezt ő nagy routinnal, ügyesen rajzolta is meg. **Kristóf** szerepét **Bartha** István kapta, míg a fő női szerepeket **Takács** Mariska (Havaskáné) és **Fái** Flóra (Klára) játszották meg mindvégig ügyesen s gondnal. Samu szerepében **Czobor** Ernő hasonlított veszedelmesen Tanay Frigyes egy alakításához, **Szé-nassy** György pedig az „Éjjeli menedékhely” báróját elevenítette fel nekünk Pikk szerepében, hogy miért, azt csak ő tudná megmondani. Egyéb-ként utóbbi időben minden szerepét elnyegléskedi s a helyett, hogy partnereire figyelne: tíz percig a színházat fürkészi át kutató szemekkel. Néha szinte kívánjuk már, hogy lelje meg azt, akit keres. A darab vontatottan ment. Közönség szép számban.

IRODALOM.

Intelem.

Alkony borult a kis szobára
Ahol ketten együtt valánk . . .
A kis kályha vidám dalt dudolt;
S a falon táncot járt a láng . . .

Künn zug a szél. De benn felbünk
Csönd, bűvös csönd ereszkedik . . .
Nem volt egy hang, mi megzavarja
Netán ha esők — egynémelyik . . .

S im' egyszer csak elhül az ajkunk
Szentségtörő zaj csap le ránk;
Az égő üszkők félre hullnak . . .
Egy pillanat: s elhalt a láng . . .

Néztük hosszan, meg-megremegve.
Kutatva, de nem lelve szót . . .
..Mintha hideg szél szelte volna át
A szerelem bus birodalmát
Hol nem hevit többé a — esők . . .
Szegeő László.

Az Amatőr. Március idusán gazdag tartalommal és még gazdagabban illusztrálva — mintegy ünnepi számként — jelent meg Az Amatőr 12-ik száma. Nem először méltatjuk ezúttal azt a hézagpótló hivatást, melyet a Kohlman Artur dr. szerkesztésében kéthetenként megjelenő művészeti rovat a legteljesebb mértékben betölt. A mintaszerű újság előfizetési díja egy negyed évre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámot 60 fillérnek beküldése esetén készséggel küld a kiadóhivatal, ha ez iránt hozzá (VII. Király-utca 89. szám alá) fordulnak az érdeklődők.

A politikai válság napjaiban senki sem nélkülözheti az újságolvasást. A most következő negyedév alkalmából tehát szívesen felhívjuk a magyar olvasó közönség figyelmét hazánk legelterjedtebb, legkedveltebb napilapjára, a **Pesti Hírlap-ra**, mely ma igazán vezető szerepet játszik a politikában és sajtóban egyaránt. A Pesti Hírlap — mint az már általában ismeretes — minden irányban független, szókimondó, demokratikus szellemű lap; ezért lett a közönség kedvence. Vezércikkeit elsőrendű publicisták és politikusok írják, tárcáit a legkiválóbb írók. Politikai értesülései bőveek és megbízhatók. Rovatai közül a színház, a sport, a törvénykezés, vegyes és szerkesztői üzenetek — kedvenc olvasmányuk a nagyközönségnek. Esti levelei — Tóth Béla tollából — országos hírvévre emelkedtek. Tartalma mindég nagyobb más lapokénál. Ily előnyök mellett olvasóinak még külön kedvezményeket is nyújt. Minden előfizető díszes nagy képes naptárt kap ajándékként és a Divat-Salon című díszes nagy divatújságot féláron rendelheti meg. A Pesti Hírlap előfizetési ára egy óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona,

a divatlappal együtt 9 korona. A Pesti Hírlap kiadóhivatala, hova az előfizetési pénzek postautalvánnyal küldendők: Budapest, Váci-körút 78. Levelezőlapon mutatványszámokat is lehet kérni.

KÖZGAZDASÁG.

* **Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság** március 16-án délután 4 órakor tartotta évi rendes közgyűlést gróf Csekonits Endre elnöklété alatt. Jelen volt 26 részvényes, kik összesen 318 részvényt képviseltek. Az elnök megállapítván a közgyűlés határozatképességét, a jegyzőkönyv hitelesítésére Kostyán Ferenc és Barcza Károly részvényeseket kérte fel. Ezután Jeney Lajos úrv. tan. igazgató terjesztette elő az 1904-iki üzlet-évről szóló jelentést. Felolvastatván a felügyelő-bizottság, valamint a matematikai szakferfiak jelentése is, a közgyűlés az 1904-iki üzletévről szóló mérleget, mely a szabályszerű tartalékolások és levonások után 1,251.194 korona 50 fillér tiszta nyereséget mutat ki — helybenhagyta. Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta s elhatározta, hogy a részvényenként 400 koronát tevő osztalék már a holnapi naptól fogva fizetessék ki. Közhasznú és jótékony célokra az igazgatóság és a választmány együttes javaslatára alapján 14,000 koronát szavaztak meg. Egyéb, a közgyűlést illető folyó ügyek elintézése után megejtették a választást egy megüresedett felügyelőbizottsági tagsági helyre. A szavazatszedő küldöttség, mely Jankovich János, Lampel Vilmos és Szende Károly részvényesekből állott, kihirdette az eredményt, hogy felügyelőbizottsági tagul egyhangulag Berzeviczy Albert

dr. választott meg. Végül Jankovich János a részvényesek nevében lelkes beszéddel üdvözölte Csekonics Endre gróf elnököt abból az alkalomból, hogy a társaság e napokban ünnepelte kormányzótanács taggá választásának 25-ik évfordulóját. Csekonics Endre gróf az ovációért meghatottan mondott köszönetet. Miután még a jelen voltak Ormódy Vilmost, a társaság vezérigazgatóját is a legszívélyesebb üdvözlésben részesítették, a közgyűlés véget ért.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Új cégek Zemplénvármegyében. Berel és Neufeld borkereskedő, Decsényi és Gál dohány és szivar nagytözsde bejegyzés alatt Sátoraljaujhelyben, Friedman Háni vegyes és borkereskedő bejegyzés alatt Sztrópkón új cégek alakultak.

A sátoraljaujhelyi petroleum finomító rvt. folyó hó 29-én d. u. 2 órakor rendkívüli közgyűlést tart, mely alkalommal a lemondott elnöki és igazgatósági tagsági helyek lesznek választás útján betöltve.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Előfizető. Majd intézkedünk a kívánt irányban.
N. Helyben. Nem Makai Emil, de Veszelei Károly írta.
Irenke Helyben. Próbálkozzék meg prózával, hátha az be fog válni.
Diák. Sárospatak. Folyamodnia kell a belügyminiszterhez.
L. Árpád Bpest. Köszönjük. Jönni fog. Nem közölhető: A siker. (Vers.)

Kiadótulajdonos: **Éhler Gyula.**

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. cz. közönséget, hogy Sátoraljaujhelyben és nagyobb vidéki városokban levő házakra, továbbá földbirtokokra 10—70 évig terjedő

törlesztéses kölcsönöket

eszközlünk.

Az ide vonatkozó közelebbi felvilágosítások hivatalos helyiségünkben megszerezhetők.

Sátoraljaujhelyi Polgári Takarékpénztár és Hitelegylet.

Sátoraljaujhely r. t. város polgármesterétől.

3676/905. szám.

Hirdetmény.

A városi faiskolában termett 515 drb. gyümölcsfa csemete eladása rendeltetvén el, ezt azzal hozom a venni szándékozók tudomására, hogy a csemeték ára darabonként 50 fillér és arra előjegyzéseket a hivatalos órák alatt Csáky Imre városi kiadó fogad el.

Sátoraljaujhely, 1905. évi márczius hó 18-án.

Szekely Elek,
polgármester.

*****

ÉRTESEITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevetelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrovidebb idő alatt közvetitem.

Jó hírnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai számorodni 1 frt 20 kr-ól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Sajuhely, Korona-u.

*****

196/1905. vb. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a sauhelyi kir. járásbírósnak 1904. évi V. I. 488/1. számú végzése következtében dr. Lichtenstein Jenő ügyvéd által képviselt Baum Mór felsőberezcei lakos javára Bárczy Benedek sátoraljaujhelyi lakos ellen 150 kor. s jár. erejéig 1904. évi aug. hó 9-én fogantatott kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 928 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sauhelyi kir. járásbíró-ság 1905. évi V. I. 62/2. számú végzése folytán 150 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi február hó 15. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Sátoraljaujhelyben alperes lakásán leendő megtartására 1905. évi márczius hó 30. napjának d. u. 2 órája határidőül kitűztetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény cikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el tognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés, az 1-81. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik

Kelt Sajuhely, 1905. évi márc. hó 15-én.
Fejér Zoltán,
kir. bír. végrehajtó.

Egy jó vendéglős

kerestetik
az erdőbényei gyógyfürdőbe.

Uradalmi számtartóság
Tolcsva (Zemplénm.)

A szélgöres és gyomorgöres
csillapító

BIBERGEIL-CSEPPEK

a legjobb étvágy és emésztést előidéző házi szernek bizonyultak.

Ára egy üvegnek 1 k.
2 üvegnek kevesebb (utánvét 2-50) postán nem küldetik.

Kapható:
BITTNER GYULA
gyógyszertárában Gloggnitz (A.-Ausztia.)

BUTORGYÁR!

MAJOROS GYULA
asztalos-mester.

Első zemplénmegyei gőzerőre berendezett asztalos műhely

Raktár: **Sátoraljaujhely.** Csörgői-ut 737.
(saját ház)

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gőzerőre berendezett

butor-gyáramban

a kor igényeinek teljesen megfelelő butorokat gyártok. Raktáron tartok háló-, ebédlő, szalon és uri szoba berendezéseket. Bárminemű asztalos munkát a legrövidebb idő alatt készítek.

Kérem a nagyrédemű közönség b. pártfogását
kiváló tisztelettel
Majoros Gyula,
asztalos mester.

Első magyar általános biztosító társaság Budapesten.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

Negyvenhetedik évi zárszámla 1904. január 1-től december 31-ig.

KIADÁSOK.	korona		Hil.	korona		Hil.	BEVÉTELEK.			
	korona	Hil.		korona	Hil.		korona	Hil.	korona	Hil.
I. Tűzbiztosítás.	1.042.163-69			1.042.163-69			I. Tűzbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek	6.982.561	23		6.982.561	23		Az 1903. évről áthozott díjtartalék			
levonva viszontbiztosított károk és költségek	533.156	72		533.156	72		a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül			
Függőben maradt károk tartaléka	1.013.011	79		1.013.011	79		Függőben maradt károk tartaléka			
Szerzési költségek a viszontbizt. rész után bevétel levon.	253.196	52		253.196	52		Az 1903. évről áthozott díjtartalék			
Jóvédelmi adó és bélyegdíjak	11.717	23		11.717	23		a f. évben lejárt díjkiegész. és díjváltók			
Postadíjak	14.350	—		14.350	—		levonva: törlesztett díjak			
Adásokok közhasznú célokra	1.191.531	09		1.191.531	09		viszontbiztosítási díjak			
A tűzbiztosítási üzlet terhelő igazgatási költségek	18.625	74		18.625	74		és díjváltások			
Behajthatlan követelések leírása	5.330.000	—	15.318.152	5.330.000	—	15.318.152	9.435.871	54	15.314.023	17
A következő évek közpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül							Az 1903. évről áthozott díjtartalék			
II. Szállítványbiztosítás.	235.716-41			235.716-41			II. Szállítványbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek	76.567	42		76.567	42		Az 1903. évről áthozott díjtartalék			
levonva viszontbiztosított károk és költségek	77.694	51		77.694	51		a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül			
Függőben maradt károk tartaléka	12.150	01		12.150	01		Szállítványbiztosítások után bevett közpénz-			
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész után bevétel levonásával	101.000	—	266.381	101.000	—	266.381	díjak			
A következő évek közpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül							levonva: törlesztett díjak			
III. Jégbiztosítás.	996.018-27			996.018-27			III. Jégbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek	345.815	02		345.815	02		Az 1903. évről áthozott díjtartalék			
levonva viszontbiztosított károk és költségek	2.583	58		2.583	58		a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül			
Függőben maradt károk tartaléka	203.911	91		203.911	91		Jégbiztosítások után bevett közpénz-			
Szerzési költség. költségek a viszontbiztosított rész után bevétel levon.	43.688	73		43.688	73		díjak			
Bélyegdíjak	9.391	55		9.391	55		levonva: törlesztett díjak			
Behajthatlan követelések leírása	936.214	83	831.795	936.214	83	831.795	viszontbiztosítási díjak			
A következő évek díjtartaléka							Az 1903. évről áthozott díjtartalék			
IV. Betörésbiztosítás.	15.761-51			15.761-51			IV. Betörésbiztosítás.			
Kifizetett károk és költségek	8.173	98		8.173	98		Az 1903. évről áthozott díjtartalék			
levonva viszontbiztosított károk és költségek	6.060	26		6.060	26		a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül			
Függőben maradt károk tartaléka	25.566	31		25.566	31		Betörésbiztosítások után bevett közpénz-			
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosított rész után bevétel levonásával	130.000	—	159.830	130.000	—	159.830	díjak és díjváltások			
A következő évek közpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül							levonva: törlesztett díjak			
V. 1904. évi nyeresékszám.	1.182.524		63	1.182.524		63	V. 1904. évi nyeresékszám.			
A folyó évi üzletből fennmaradt nyereséggel	17.758.655		21	17.758.655		21	Szelvény-, akkardéppénz-, váltó- és egyéb kamatok, valamint árfolyamnyer. eladott értékpap. és ideg. pénz. után			
	17.758.655		21	17.758.655		21	Társasági házak tiszta jövedelme			

Mérlegszámla 1904. december 31-én.

VAGYON.	korona		Hil.	korona		Hil.	TEHER.			
	korona	Hil.		korona	Hil.		korona	Hil.	korona	Hil.
Elhelyezett tőkepenztek takarékpénztárak- és bankoknál	3.314.855	73		3.314.855	73		Részvényalapítók: teljesen befizetett 2000 egész részvény a 1000 forint és teljesen befizetett 2000 fél részvény a 500 forint			
5.624.000 kor. n. é. Magy. földhit. intéz. 4% os koronadrt. záloglevél a 99-25	5.581.821	—		5.581.821	—		Társasági tartóképek			
3.793.000 — Magy. földhitel. intézeti 3 1/2 % os záloglevél a 88-51	3.393.134	—		3.393.134	—		Külföldi tartóképek			
1.480.000 — Pesti hazai első takarékp. egyes. 4% os záloglevél a 93-51	1.458.301	—		1.458.301	—		Külföldi tartóképek			
1.481.400 — Pesti hazai első takarékp. egyes. 4% os záloglevél a 93-51	1.443.055	50		1.443.055	50		Külföldi tartóképek			
1.000.000 — Magy. lezárt első és pénzügy. 4% os záloglevél a 98-—	981.000	—		981.000	—		Külföldi tartóképek			
1.000.000 — Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4% os záloglevél a 98-—	201.000	—		201.000	—		Külföldi tartóképek			
200.000 — Kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5% os záloglevél a 100-—	233.000	—		233.000	—		Külföldi tartóképek			
200.000 — Magy. jelz. hitelbank 3 1/2 % os nyar. kölcs. kötv. a 16-59	4.000	—		4.000	—		Külföldi tartóképek			
4.000 — „Otthon” irók és hírlapírók kör. 4% os kötv. a 20-—	1.591.000	—		1.591.000	—		Külföldi tartóképek			
1146 drb Bécsi biztosító társ. részvény a 400-—	461.130	—		461.130	—		Külföldi tartóképek			
997 drb Magyar-francia biztosító társasági részvény a 400-—	193.400	—		193.400	—		Külföldi tartóképek			
997 drb Magyar-francia biztosító társasági részvény a 400-—	227.144	16		227.144	16		Külföldi tartóképek			
A fentiek értékpapirok stb. után az év végéig esedékes kamatok	1.120.341	—		1.120.341	—		Külföldi tartóképek			
Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának értékei	50.375	—		50.375	—		Külföldi tartóképek			
„ormódi Ormódy Amélie alapítványa” értékei	74.250	—		74.250	—		Külföldi tartóképek			
Első magyar általános biztosító társaság „Tűzoltók segélyalapja” értékei, letétben a m. kir. Államkasszában	2.617.635	38		2.617.635	38		Külföldi tartóképek			
Lezártított és visszeszámított váltók	2.610.000	—		2.610.000	—		Külföldi tartóképek			
Társasági házak	570.000	—		570.000	—		Külföldi tartóképek			
Erzsébeti házak vételhatárolás száma	1.773.441	—		1.773.441	—		Külföldi tartóképek			
Külföldi adósságok: a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőház előtt	226.326	98		226.326	98		Külföldi tartóképek			
b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél	104.907	85		104.907	85		Külföldi tartóképek			
Jégbiztosítási osztály folyó számlán	104.907	85		104.907	85		Külföldi tartóképek			
Központi pénzkészlet	30.948.278	92		30.948.278	92		Külföldi tartóképek			
	30.948.278	92		30.948.278	92		Külföldi tartóképek			

Mérlegszámla 1904. december 31-én.

KIADÁSOK.	korona		Hil.	korona		Hil.	BEVÉTELEK.			
	korona	Hil.		korona	Hil.		korona	Hil.	korona	Hil.
Törlesztett kötvények díja	910.022		42	910.022		42	A múlt évből áthozott díjtartalék.			
Viszaváltott kötvényekért	1.446.75	45		1.446.75	45		Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után			
Halálesetek után kifizetett károsszeg	3.219.293	13		3.219.293	13		az előbbi években kiállított kötvények után			
Lejárt kiházasítási tőkékért	3.429.26	46		3.429.26	46		a biztosított tőke emelésére fordított nyeresmények			
Kiházasít. biztosításoknál haláleset következt. díjvisszatérít.	70.749	84		70.749	84		illetékek			
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	113.097	81		113.097	81		Kamatjövdelem			
Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka	298.765	40		298.765	40		Mult évi függőben volt károk és díjvisszatérítések tartaléka			
Egyháziadókért	358.031	56		358.031	56		Mult évi függőben volt kiházasítási tőkék tartaléka			
Viszontbiztosítási díjak	461.815	69		461.815	69					
Bélyegdíjakért	290.236	15		290.236	15					
Irodai bér, postadíjak, nyomtatványok, uti- és egyéb költs.	900.822	11		900.822	11					
Tiszt. fizetések	273.578	03		273.578	03					
Adóért	30.863	96		30.863	96					
Orvosi díjakért	1.109.119	77		1.109.119	77					
Szerzési és behajthatlan költségek	12.000	—	13.740.690	12.000	—	13.740.690				
Kisorsolt biztosítások tartaléka	38.821	08		38.821	08					
Behajthatlan tartozások leírása										
Díjtartalék ez év végén										
1904. évi nyeresény										

Mérlegszámla 1904. december 31-én.

VAGYON.	korona		Hil.	korona		Hil.	TEHER.			
	korona	Hil.		korona	Hil.		korona	Hil.	korona	Hil.
Ertékpaprok	78.361.359		kor. 43 Hil. ugyan:	78.361.359		kor. 43 Hil. ugyan:	Díjtartalék			
2.749.800 kor. n. é. magyar kir. 4% os koronajáradék 98 koronával	2.694.804	—		2.694.804	—		levonva a viszontbiztosítási díjtartalékokat			
8.829.400 — magy. földhitelint. 4% os záloglevelek 99 kor. 40 Hil. el	8.776.423	—		8.776.423	—		Biztosítási alap			
15.649.600 — magy. földhit. 4% os talajjav. és szab. zálogl. 98 kor. 20 Hil.	15.367.907	20		15.367.907	20		Kiházasítási tőkék nyeresénye			
10.985.300 — magy. földhitelint. 4% os korona-zálogl. 99 kor. 25 Hil.	10.922.811	—		10.922.811	—		Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka			
9.308.400 — pesti magy. keresk. bank 4% os korona-zálogl. 98 kor. 25 Hil.	9.145.503	—		9.145.503	—		Függőben levő kiházasítási tőkék tartaléka			
2.960.800 — kisbirt. orsz. földhitelint. 4% os zálogl. 100 koronával	2.993.800	—		2.993.800	—		Tálalási csoportok számlája			
14.000 — kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5% os zálogl. 100 kor.-val	14.000	—		14.000	—		Előre fizetett díjak 1905-1907. évekre			
2.990.000 — magy. orsz. közp. takp. 4% os zálogl. (júni) 98 koronával	2.930.200	—		2.930.200	—		Fel nem vett nyeresmények 1903. évről			
500.000 — magy. orsz. közp. takp. 4% os zálogl. (júni) 97 kor. 25 Hil. el	486.250	—		486.250	—		Kisorsolt biztosítások tartaléka			
812.000 — magy. orsz. közp. takp. 4% os zálogl. 100 koronával	812.000	—		812.000	—		Viszontbiztosító intézetek és mások követelései			
5.315.400 — egyesül. pesti f. v. takarékp. 4% os zálogl. 98 kor. 25 Hil.	5.222.380	—		5.222.380	—		1904. évi nyeresény			
600.000 — belvárosi takarékpénztár 4% os záloglevelei 100 koronával	600.000	—		600.000	—					
28.000 — pesti hazai első takarékp. egyes. 4% os zálogl. 98 kor. 25 Hil.	27.580	—		27.580	—					
57.200 — magy. jelz. hitelbank 4% os nyar. kölcs. kötv. 132 koronával	75.504	—		75.504	—					
Magyar jelzálog-hitelbank 4% os kölcsön 14 drb nyeres. jegye 44 koronával	616	—		616	—					
4.940.000 kor. n. é. m. jelzálog-hitelbank 4% os záloglevél 98 kor. 25 Hil. el	4.853.550	—		4.853.550	—					
530.000 kor. n. é. magyar jelz. hitelbank 4 1/2 % os zálogl. 100 koronával	520.000	—		520.000	—					
Beszerezvénya-bevétel és pirosi ajándékvaldi vasuti első kötvény	1.498.728	—		1.498.728	—					
7.970.000 kor. n. é. triest-párizsi b. é. v. 4% os esedős kötv. 99 koronával	7.890.300	—		7.890.300	—					
1.500.000 — „Rudolfbahn” Államadósság 4% os kötv. 100 koronával	1.500.000	—		1.500.000	—					
1.000.000 — „Wiene. Verkehrs-Anlagen-Anleihe 4 1/2 % kötv. 100 kor.-val	1.000.000	—		1.000.000	—					
440.000 — egyesül. Államadósság 4 1/2 % os esedős kötv. (ápril) 100 kor.-val	440.000	—		440.000	—					
60.000 — egyesül. Államadósság 4 1/2 % papírjár. (február) 100 kor.-val	60.000	—		60.000	—					
383.700 Lira olasz 5% os járuléki és kamat.	356.725	37		356.725	37					
Tálalási csoportok értékpapirjai: 190.200 kor. n. é. magy. kir. 4% os korona-járadék 98 koronával	192.275	—		192.275	—					
1904-ben esedékes kamatok	674.777	76		674.777	76					
Jelzálog kölcsönök	244.588	—		244.588	—					
Kötvény-kölcsönök	9.443.759	—		9.443.759	—					

280/bsp. 1905.

Sátoraljaujhelyi ker. betegsegelyzo penztar.

Meghivás.**A sátoraljaujhelyi kerületi betegsegelyzo penztar**

f. évi márczius hó 26-án, d. u. 2 és fél óraker

a penztar hivatalos helyisegeben (Sátoraljaujhely, Kazinecy-
uteza, dr. Ligeti-féle ház)

rendes évi közgyűlést tart,

melyre a közgyűlési kiküldöttek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság évi jelentése s ennek kapcsán a zárszámadások s a felmentvény föött hozandó határozat.
2. Az igazgatóság alapszabályszerű kiegészítése.
3. Hat felügyelő-bizottsági és hat választott bírósági tagnak megválasztása.

Kelt Sátoraljaujhely, 1905. márczius 20 án.

A sátoraljaujhelyi kerületi betegsegelyzo penztar
Igazgatósága.**SCHICHT-SZAPPAN**

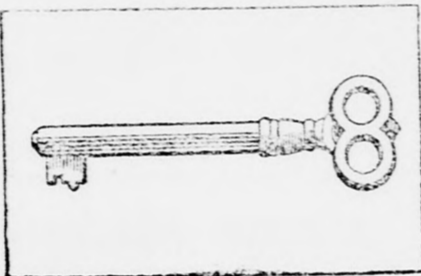
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“

jeggyel

Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható.

Hazai új gyógyforrás!

Vay Gábor gróf tulajdonát képező

MÁRIAVÖLGYI FÜRDŐ

(Szatmármegye) elismert kitünőségű forrásain (Mária, Mártha, Gábor) kívül egy ujjal „KURUCZ“ gazdagodott. Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár ur, ezen ásványvizeket sikerrel használja s a leghatékonyabb összetételű alkalikus sós-források közzé sorolja. Kitünő hatásonak tartja idült gyomor- és májbajok egész sora ellen, de melegen ajánlja ezen ásványviztermékeket és a fürdő használatát gyomornedv-elválasztás szabályozására, emésztési folyamat élesztésére, kőszvény, mindennemű hurutbántalmak ellen stb. — Vasuti állomás Szemer-Váralja. — A fürdőre vonatkozólag az urad. intézőség (Gáborszállás) u. p. Vámfalu, ad felvilágosítást. — Az ásványviz megrendelhető:

a Kútkezelőségnél, Máriavölgy.

p. Vámfalu (Szatmár m.)

Főraktár Sátoraljaujhelyben: HAZAI H. bel- és külföldi ásványviz kereskedésében (Rákóczi-uteza).

Karcsavai gazdasági hivatal.

Ajánlunk készpénzfizetés, illetve utánvót ellenében, az ungvári állomáshoz szállítva, átültetésre kiválóan alkalmas: 1—2 mtr. magas **lúczfenyőt**, darabonként 1 korona 20 fillérért, továbbá: körülbelül 1 mtr. magas **szurkos fenyőt**, darabonként 50 fillérért. — Megrendelések fenti gazdasági hivatalhoz (u. p. Ungvár) intézendők.

Eladó szőlőkarók!Kitünő minőségű 180 centiméter
hosszú**szőlőkaró**

nálam kapható és megrendelhető.

Glück Adolf

fakereskedő S.-A. Ujhely, Kazinecy-u.

**Visontai szőlőtelepnek saját
termésű hegyi borai követ-
kező fajokban eladók:**

liter/e
Igen kellemes zamatu siller bor 40 fil.
Finom visontai vörös bor . . . 48 fil.
Kitünő Rislingi bor . . . . . 48 fil.
a gyöngyösi vasuti állomáshoz szállítva.
Legkisebb megrendelés egy hek-
toliter. — A bor értékének 1/3-ad része
előre beküldendő.

A Visontai Szőlőtelep Részvény-
társaság székhelye Gyöngyös.

GŐZCÉPLŐ, KESZLETEK
KÉZVEZÉKÉSEKHEZ MELLETT
GŐZ-UTILETEN IS KÖTTETEK.

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR
ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
RESZCZAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ
„**AGRARIA**“
HAZÁNKBÁN AZ EGYEDÜLT IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
FORGALOMBA.

„**FONTOS!**“

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
KIÁLLÍTÁSÁN BEMUTATOTT
NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
NAGY ARANY ÉREMMEL ÉS DISE-
OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORÚ VETŐGÉPEINK.
TULSZÁRNÁLTAK AZ IDEGEN
GYÁRTMÁNYOKAT
ARANY ÉREMMEL KITÜNTETVE.
MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉS-
UTASÍTÁS = JUTANYOS ÁRAK =

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
„**AGRARIA**“
BUDAPEST

ARJEGYZÉKÜNKG
MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
TANÁCSADÓ ÉS KIVÁNTATRA
DUMENTESEN KÜLDETIK!

**BENZINMOTOROK, GŐZCÉPLŐKÉSZLETEK
ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK**

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A magyar kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

Arjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Képviselő: Klár és Neumann Sátoraljaujhely.

Kiváló minőségű
megbízható, vetésre alkalmas

tavaszi búza

kapható, míg a készlet tart 100 kilonként
20 koronáért

Reichard Mór és fia czégnél
Sátorajauhelyben

Eladó

egy pedálos és dupla
hangszekrényes, alig
használt Schunda-féle
czimbalom.

Cim: a kiadóhivatalban.

FIGYELEM!

Megbízható legjobb minőségű
hirneves valódi szépeességi
**lenvászon és
damasztáru**
minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár
bejegyzett védjegye

Késmárki
gyárt-
mány
csak az,

mely ezen
védjegy-
gyel van
ellátva

HÁZAI IPAR!

Graham kenyér

kapható

Schwartz Jgnác péküzletében

Sátorajauhely (Kispiacz).

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régiónek bizonyult háziszere, mely már
több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító
szerek bizonyult közvényénél, csúznál és
meghűléseknel bedöröcsöléskeppen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“
védjeggyel és a Richter czéjegygyessel ellátott
dobozba van csomagolva. Ara üvegekben
80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván
minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapesten.
Richter gyógyszerertára
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában,
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szetküldés.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy
alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-
Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig
terjedő

Törlesztéses kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilá-
gosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Tavaszi és nyári szezonra!

ajánlom gözre berendezett

évek óta jóhírnévként örvendő férfi-, női-, gyermek-ruha és mindennemű
vegyi ruhatisztító-intézetemet,

ahol is elfogadok férfi-, női- és gyermek-ruhaneműeket tisztításra, u. m.
utcai, bali és alkalmi, valamint a legdiszesebb ruhaneműeket bontás
nélkül.

Festésre elvállalok mindenféle női- és férfi-ruhaneműeket bontás
nélkül, bárminő divatos színek megfestésére.

Ajánlom **guvrirozó gépemet** a n. é. hölgyközön-
ségnek szives figyelmébe. Guvrirozni elvállalok mindenféle
szöveteket, selymet, moll, batiszt és kreppet egész 150 centi-
méter hosszúságig.

Csipke-függönyök a legnagyobb gonddal tisztítatnak és
gőzhengeren vasaltatnak.

Kímzett kézimunkák is a legolesőbban tisztítatnak.

Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván maradtam

Mély tisztelettel

Rakovszky Sándor,

Március 1-től felvételi
üzletem: Főter, Központi
Takarékpénztár épület.

Sátorajauhely, Beresényi-utca, saját házamban.
A megyeház háta megett, a főgázzal szemben

Bútorokat

tetemesen leszállított olcsó áron lehet vásárolni az

Első zemplénmegyei honi bútor-csarnokban

S.-a.-Ujhelyben.

Bútorokat vásárolni szándékozó n. é. közönséget van
szerencsém értesíteni, hogy a „Vörös ökör“ épületében
a földszinten és az emeleten **nyolcz teremben** lévő

BUTORRAKTÁRAIM

túlhalmozott készletét
helyszüke miatt

tetemesen leszállított olcsó

bevásárlási áron adom.

Miért is kérem b. látogatásukat s ígértem, hogy a
n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igye-
kezni fogok kiérdemelhetni.

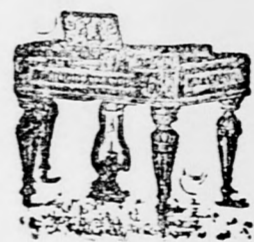
Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

4—6 szobás lakást

keresek május 1-re
kerttel, vagy kert haszná-
latával.

Chudovszky dr.
Nagyimihály.

NE VEGYEN

Czimbalomot

vagy

Harmóniumot,

míg

Reményi Mihály

műhangszerész

egujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely
ingyen és bérmentve küldetik

BUDAPESTRÓL, Király-utca 45/l. szám.

McCormick Harvesting Machine Company

(Chicagoí aratógép.)

KNECHT E. J., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Gyártmányok: Kévekötgép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, széna-
gyűjtő gereblye és „Manila“ kévekötfőnői gyártmányai. Amerikai tárczás boro-
nák, rugós boronák, cultivátorok, szénaforgatók, kukorica-vetőgépek.

Katalogusok ingyen és bérmentve. Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Vezérképviselő: **Kornstein Ignác, S.-A.-Ujhely.**